

Til
Forebyggende avdeling i alle landets brann- og
redningsvesen

Arkivkode

Oppfølging av innspill etter tilsynsaksjon med farlig stoff i 2014

I spørreundersøkelsen etter tilsynsaksjonen fikk vi mange gode kommentarer og en del ønsker og spørsmål. Relevante kommentarer og erfaringer fra tilsynsaksjonen er tatt inn i rapporten. Innspillene er søkt besvart/kommentert i dette notatet der det var relevant.

1. *Skal brannvesenet, eier eller DSB skrive inn noe om tilsynene i FAST?*

FAST henter data fra DSBs database SamBas. Det er pr. i dag ingen modul for å legge inn tilsyn som er gjennomført av brannvesenet. DSB bruker databasen til egne tilsyn med storulykkevirksomheter og tilsynsrapporten fra disse tilsynene hentes opp i FAST.

DSB vurderer å gjøre databasen tilgjengelig for tilsyn gjennomført av brannvesenet. I praksis betyr det at alle tilsynsrapporter må sende oss elektronisk som et vedlegg. Det enkelte brannvesen vil som tidligere, ha tilgang til eget ansvarsområde for farlig stoff. Nyten av å se egne tilsynsrapporter i FAST må vurderes opp mot merarbeidet med innsending. DSB vil i tilfelle få tilgang til alle og kan evt. ta ut statistiske data, men det krever at *alle* tilsynsrapporter sendes inn.

2. *Bør tilsynsmyndigheten vurdere risikoanalysen eller skal den aksepteres uavhengig av hvor god den er?*

Omfanget og kvaliteten på risikoanalyser er veldig varierende. Risikoanalysene vil også være av ulik karakter avhengig av anleggets kompleksitet. Prosjekterende skal få utarbeidet risikoanalyse for det enkelte anlegg og denne skal vedlegges dokumentasjonen på anlegget. Dersom det er endringer som påvirker risikoen på anlegget, må det gjøres en ny risikovurdering.

En vurdering av om en risikoanalyse er god nok, krever mye kompetanse. Det er ikke gitt at alle brannvesen innehar den kompetansen. Utgangspunktet er at brannvesenet aksepterer den risikovurderingen som foreligger. Hvis det er åpenbart at risikovurderingen for eksempel ikke gjelder for det aktuelle anlegget eller det er åpenbare mangler, bør det gis et avvik ved tilsyn.

3. *Vi ønsker at gamle meldinger i FAST slettes, og at det er siste innmelding som hele tiden gjelder, og at denne inneholder all nødvendig informasjon*

Det er alltid siste innmelding som er aktiv i FAST. Under fanen *Innmeldinger* ligger kvitteringen for tidligere innmeldinger slik at dere kan se historikken dersom innmelder har endret innmeldingen og sendt den på nytt.

4. *Alle virksomheter som er innmeldt i FAST bør få en årlig påminnelse om at de må vedlikeholde innmeldingen sin.*

Databasen inneholder ca. 8500 aktive anlegg. DSB har ikke kapasitet og vil nok ikke prioritere ressursene som vil kreves dersom det ble sendt ut en generell påminnelse om at innmeldingen skal være korrekt til enhver tid.

Vi kontrollerer alle innsendte innmeldinger og følger opp innmeldinger som åpenbart er feil. I tillegg er brannvesenet en ressurs med sin lokalkunnskap. Dere oppfordres til å ta kontakt med eier/bruker dersom kjente anlegg ikke er meldt inn eller innmeldingen åpenbart er feil (denne oppfordringen fremkommer under spørsmålsteget (?) i åpningsbildet i FAST).

FAST - anlegg og kart

FAST - anlegg og kart

Denne løsningen gir deg oversikt over anlegg med farlig stoff. Her finner du detaljert informasjon om hvert anlegg og du kan se anleggene i kart. Du får kun se anleggene i kommunene du har tilgang til. Løsningen har to innganger:

Vis anlegg

Denne inngangen gir deg tilgang til å søke etter anlegg. Fra søkeresultatet kan du så velge et anlegg og få fram detaljert informasjon og også velge å se anlegget i kartet.

Kartvisning av anlegg

Denne inngangen viser deg alle anleggene i kartet. Du kan zoome i kartet og velge et bestemt anlegg for å få fram noe informasjon om anlegget. [Klikk her for brukerveiledning for FAST kart.](#)

Last ned veiledninger

[Veiledning til DLE-portalen \(PDF\)](#)

[Veiledning til DLEs oppfølging av elvirksomheter \(PDF\)](#)

Har du funnet feil i dataene?

5. *Ønsker en egen side hos DSB med klare veiledninger rettet mot brukere av gassanlegg ville vært et stort hjelpemiddel for mange. Det er for lite informasjon fra myndighetenes side.*

DSB lanserte i mars 2014 en ny nettside som heter *Sikkerhverdag.no*. Her skal forbrukere og privatpersoner kunne finne informasjon om risiko og farer i samfunnet. Det er lett å finne fram til bl.a. informasjon om bruk av gass. Vi som jobber med gass kan bli flinkere til å oppdatere denne siden. Konkrete innspill fra brannvesenet er også ønskelig.

6. *Det er utfordrende å skrive avvik når det er forskjellige benevninger i forskriften, eier/bruker, enhver som håndterer, virksomhet. Når det skal skrives én rapport, blir dette utfordrende når det er flere eiere.*

Pliktsubjektet i forskriften retter seg mot *enhver* som håndterer. *Enhver* kan være eier, bruker, prosjekterer, konstruerer, produserer, omsetter, installerer, drifter, endrer, reparerer, vedlikeholder og kontrollerer utstyr og anlegg.

Vi mener det ryddigste vil være å forholde seg til styret i boligselskapet. De må evt. formidle videre til beboere og gasselskap hvis avviket er deres ansvar etter foreliggende avtale. Det er vanskelig å være mer eksakt fordi det kan være forskjellig praksis som fungerer godt og som vi ikke er kjent med.

7. *Tilbakemeldingen fra "kunder" er at det er tungvint å registrere gassanlegget på altinn.no pluss det å gjøre endringer.*

SamBas er under utvikling for å gjøre *endringer* i innmelding mer selvforklarende. Vi kommer imidlertid ikke unna Altinn portalen og nødvendige rettigheter, som for mange er det største problemet. DSB ønsker en lav terskel for at innmelder tar kontakt med oss for å få hjelp.

8. *Det bør under/etter registrering også forklares hvilke krav som stilles til kontroll/service.*

DSB vurderer forslaget etter revisjon av forskriften.

9. *Ved registrering på altinn.no bør det legges ved fakta- ark om boligassanlegg samt Temaveiledning om bruk av farlig stoff, del 1.*

Vi tror det kan være til forvirring å legge ved temaveiledning om bruk. Den omfatter alle forbruksanlegg for flytende og gassformig brensel. Erfaringsmessig må informasjon være mer målrettet. Bedre informasjon i en eller annen form er et nyttig innspill.

10. *Det bør foreligge et krav om dokumentasjon av inngåtte avtaler vedrørende uavhengig kontroll, service og vedlikehold ved innmelding av boligassanlegget.*

For *boliger* skal det foreligge en avtale om systematisk tilstandskontroll. Dette gjelder både for frittliggende boliger og boliger i boligkompleks. DSB har ingen planer om å forskriftsfeste *når* avtalen skal inngås.

11. *Det bør foreligge et krav om samvirke mellom styret/bruker og eier av gassanlegget.*

Pliktsubjektene i forskriften er omfattende, ref. punkt 6. Det betyr at styret/bruker/eier har et selvstendig ansvar for å oppfylle forskriftens krav. De må i praksis rigge seg til slik at all håndtering av farlig stoff foregår på en trygg og sikker måte.

12. *Ved utarbeidelse av en risikovurdering og beredskapsplan bør begge parter (eier og styret/bruker) involveres. (Eier bør ha plikt til å holde styret/bruker informert om alle forhold vedrørende gassanlegget).*

Risikoanalyse og risikovurdering utarbeides i prosjekteringsfasen. For et boligselskap er det irrelevant for styret og beboere å delta på dette tidspunktet. Dersom anlegget skal endres eller det gjøres endringer som vil påvirke anlegget, vil det være naturlig å involvere styret i boligselskap.

Involvering av ansatte er et viktig prinsipp i internkontrollforskriften.

Beredskapsplanen må være kjent for styret og beboere. Denne må også øves.

13. *Under tilsyn med gasspeiser i boenheter ble det avdekket at svært få enheter har tetting mellom gassrør og varerør for å forhindre en eventuell gasslekkasje inn til boenhet. På bakgrunn av dette bør det innføres krav om gassvarsling i boenheter hvor det benyttes brannfarlig gass.*

Dette er et viktig funn. Tetting mellom gassrør og varerør inne i boenheten skal sikre at en evt. lekkasje ledes ut i abonnement-/koplings- skap. Her synes det å være ulike praksis hos installatørene. DSB har vært i kontakt med Norsk Gassnorm for å få inn detaljer om hvordan dette skal løses i praksis. Vi mener det er bedre å sikre dobbel barriere fremfor å pålegge gassvarsling som kan ha mange ulemper.

14. *FAST – Anlegg og kart bør ha flere sorteringsfiltre. I det minste bør vi kunne sile ut de forbruksanleggene som forsyner bolig, slik at vi kan få en rask oversikt over alle boligassanlegg.*

DSB har igangsatt et arbeid for å bedre søkemulighetene i FAST.

15. *Klarere retningslinjer i forhold til skilting av tank, ventiler osv. Stor forskjell på hva bransjen synes er greit i forhold til hva myndighetene sier er greit.*

Forskrift om håndtering av farlig stoff § 11, står det:

Der farlig stoff håndteres skal det settes opp skilt, lett synlig på passende steder og i tilstrekkelig antall, som opplyser om faren for brann, eksplosjon eller annen ulykke.

Veiledningen til forskriften gir eksempel på steder som skal merkes; steder for omtapping av brannfarlige stoffer og steder som er angitt som områdeklassifisering i forskrift av 8. juni 2003 om helse og sikkerhet i eksplosjonsfarlige atmosfærer.

Rørledninger over bakken skal merkes i samsvar med NS 813 og NS 832 jfr. 11.3 i temaveiledning om bruk av farlig stoff del 1 og Norsk Gassnorm 7.2.11.

I nevnte temaveiledning punkt 11.4, om merking og skilting av gasstank står det:

På nærmeste fastpunkt fra nedgravd gasstank, for eksempel vegg, stolpe eller pøle, skal det settes opp skilt med angivelse av avstand til senter av tankdom. Viktige komponenter i tankdom som nødavstengning skal merkes.

Temaveiledningen utdyper således ikke mer om merking av brannfaren rundt tanken, men forskriftens krav er tydelig. Det syntes nødvendig med en avklaring med bransjen.

16. *Det gjøres mye av det samme på service/vedlikeholds sjekk og systematisk tilstandskontroll av anleggene i tillegg kommer vi på tilsyn. Bør skilles mer.*

Revidert forskrift og temaveiledning bør kunne rydde opp i dette.

17. *Det bør innføres ett dokumentasjonskrav og oppfølging av oppdatering av kunnskap for bransjen, fornyelse av sertifikat.*

Det oppfattes at dette gjelder dokumentasjon av kompetanse. I dag er det slik at det er krav om kompetanse etter § 7 i forskriften. I § 13 er det er krav om dokumentasjon. Det betyr at det kan forlanges at kompetansen dokumenteres.

I § 7, 3. ledd, er det også krav om at kompetansen skal vedlikeholdes slik at man er oppdatert på nytt regelverk, nye metoder og utvikling på området generelt, men det er ikke formalisert noe krav om fornyelse av sertifikatene.

Sertifiseringsorgan har satt krav til fornyelse av sertifikatene.

18. *Det bør foreligge en form for oppfølging/kontroll av akkrediterte kontrollører og servicebedrifter. Under tilsyn ble det avdekket varierende kvalitet på utført arbeid.*

De akkrediterte inspeksjonsorganene følges opp av Norsk Akkreditering etter fastsatt program. De som installerer/drifter/endrer anlegg, må ha kompetanse etter § 7, ref pkt. 17. Det vil nok alltid være en viss variasjon i kvaliteten på arbeidet, men vi mener at regelverket er på plass på dette området. Et kontinuerlig arbeid er nødvendig for at dette blir mer enhetlig. Brannvesenets tilsynsaktivitet er viktig for å sjekke ut at dette følges i praksis.

19. *Det er ofte ikke skilt på service/vedlikehold og kontroll av anlegget, spesielt på frittstående eneboliger. Her må det komme frem i dokumentasjonen hva som er gjort.*

Viktige innspill til bransjen som vi tar med oss i aktuelle fora.

20. *Det må ilegges krav til bransjen om informasjon til eiere/brukere. For mange steder ser man gjentatte feil som det ikke blir gjort noe med.*

Informasjon til bransjen om bl.a. funnene på tilsynsaksjonen, vil forhåpentlig være med på å bedre forståelsen av at eier/bruker har behov for mer informasjon. I tillegg er brannvesenets tilsyn med farlig stoff en viktig arena for informasjon.